

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
Dumineca 24 Maiu st. v.
5 Juniu st. n.

Va esi joi'a si duminică'a.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 40.

ANUL XVII.
1881.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru Românii 2 galbeni.

Antoineta Tomașevsca.

Națiunea polóna e un'a din națiunile cele mai nefericite. Sfașiata în mai multe bucăți, ea plânge dureros. Inimici din afara, și fii rei din lăuntru produsera caderea ei. Dar deca nențelegera și unelțirile unor fii ai sei i causara mulți ani de durere, ea a avut și are mulți fii, cari lupta până la desperațiune în interesul ei.

În acest zel esceleza nu numai barbatii, ci istoria ni-a conservat și numele a câtorva femei, cari s'au pus în șirul barbatilor în luptele pentru salvarea nemului lor.

Revoluțiunile, câte s'au succedat în Poloni'a-rusésca, teatrul manifestațiunilor de durere, totodata au ilustrat paginile istoriei polóne cu numele multor femei. Un'a dintre acele este și aceea, al cărei portret se vede pe pagina această.

Antoineta Tomașevsca se nascu la 1814, deci era numai de șese-spre-dece ani când erupse revoluțiunea din Varșovia. Petrunsa de simțul de libertate, ea numai decât grabi a se inrola între soldați, și fu primita într'un regiment de calareți.

Luă parte la multe lupte și facu minuni în ele prin curagțul seu, în cât primi titlul de locotenent și fu admirata de toți camarazișii sei de arme.

Revoluțiunea sufocata, și dens'a trecu cu generalul Roland în Prussia, unde trupele revoluționare fure desarmate, dar și acolo continuă a se bucura de stiim'a tuturor nu numai ca o aparițiune estraordinaria, dar mai ales pentru virtuțile sale patriotice naționale, a căror luptătoare a remas până la finea vieții sale.

I. H.

Antoineta Tomașevsca.

Invocațiune la Armonia !

(Versuri scrise pe un Album.)

Glasul ângerilor ! Sborul stelelor schinteitoare !
 Pacea sôrelui cel vecinic ! Fiic'a cerului cea mare !
 Legea omenirii ! Viêt'a, ducând tristul Univers
 Din a timpurilor nôpte pâna ađi cu-acelaș mers !
 Mângaerea și speranț'a sufletelor crud măhnite !
 Potolirea și isvorul dragostei nemarginite !
 Tu ce din urđirea lumii lași sê cada lin din sbor
 Balsamul de fericire, tain'a dulcelui amor ! . . .
 Armonia, glas de ângeri ! tu, ce ești atât de sfânta,
 Tu, l'al cărui oftat mistic morții se trezesc, se 'ncânta,
 Tu, ce faci minuni divine și sub valuri dulci uimesci,
 Dând dureri, plăceri sêu lacrimi inimilor omenesci ! . . .
 Tu ce ești atât de mare, fă prin magic'a-ți putere,
 Vêrsa focul teu cel sacru din poeticele-ți sfere,
 Fă ca sê traiêsca 'n pace, tu, simbol dumnezeiesc,
 Dóue copiliți, ce ție se închin și te slavesc ! . . .
 Dóue suflete voióse, dóue inimi iubitoare,
 Dóue gingașe ființe, dóue rađe dulci din sóre.
 Ângeri cu divine chipuri, ce rapite, te ascult,
 Facând templu din simbolu-ți și din glasul teu un cult ! . . .
 Fă din cup'a ta sê guste vis, placere, bucuria,
 Și sê le unêsca vecinic lanțul de prietenia,
 Deschiđendu-le cararea sê le împletesci cununi,
 Ca sê uite-a vieții grele chinuri și amaracuni ! . . .
 Și ori când sê le tot para, de pe falnic'a-ți aripa,
 Că iubirea n'are margini, că durerea e o clipa . . .
 Și din vis în vis tot una sê se primble ascultând
 Ângerășii pintre stele alor harpe acordând ! . . .
 Iêr din culmea fericirii, din regiuni fãra de nume,
 Unde suflul teu le duce, sus, departe de-asta lume,
 Una din aceste rađe, o minune, un amor,
 Idealul poeziei într'un suflet simțitor,
 Una din aceste dóue sê gândêsca câte-odata.
 Că în lume de mult âncã geme-o inima sfarmata,
 Și că 'n sborul ei fantastic a muls tainic, a rapit
 Idealul unui suflet de poet nefericit ! . . .

Iasi, 1880 decembre.

Petru V. Grigoriu.

Regulile ortografiei române

primite de *Academîa româna* în urm'a desbaterilor din sesiunile generale 1880 și 1881 și a votului final din 31 martie 1881.

1. Literile latine y, ph, th, qu și k, nu se vor întrebuința în scrierea româna, cu excepțiune pentru numele proprii și cuvintele straine neasimilate, d. e. Quintilian, Ypsilant, Kalium.

2. Duplicarea consonanțelor se admite numai acolo, unde provine din alipirea a dóue cuvinte române, din care unul se termina și altul începe cu aceeași consonanță sêu cu o consonanță de același organ, înse numai în nauntrul limbei române, unde se și aude. Vom scrie dar : innotare, innăscut, innoire etc. Vom scrie înse aprobare (cu un singur p), afirmare, colaborare, duplicare, comoditate etc.

Se lasa latitudine a se scrie înmulțire, sêu immulțire, inmormântare sêu immormântare. Vom scrie înse totdeauna împreună, impilare, împăcare etc.

3. Se admite duplicarea lui s în puținele cuvinte, în care pôte servi pentru evitarea confuziunii între dóue înțelesuri diferite : massă (la masse) și masă (la table), rassă (la race) și rasă (rasée), cassă (la caisse) și casă (la maison).

4. Deosebirea nuanței de pronunțare a lui s ea z în mijloc și la terminarea cuvintelor nu se însemneza, aflându-se numai în câteva cuvinte nou primite și prin urmare nici s nu se duplica în mijlocul cuvintelor acolo, unde remâne s dupa natur'a lui. Vom scrie dar : rosă, franceza, sintesa, nasal, nasul, frumosul etc.

5. Consonanța dubla x, pastrata în alfabetul latin din vechiul alfabet campan, o putem primi și noi ca o înlesnire grafică pentru împreunarea lui c și s în neologisme și în nume proprii : xilografie, lexicon, Xenocrat, Alexandru.

Se lasa înse latitudine a se scrie expedițiune și espedițiune ; esemplu și exemplu, dupa cum vrê sê pronunție scriitorul.

6. Sonul j se va scrie totdeauna cu j.

7. Sonurile cî și gî se vor scrie cu c și g înainte de e și i și cu ci și gi înaintea celorlalte vocale. Când înse literile c și g au sê sune c și g înaintea vocalelor e și i, se vor scrie cu ch și gh.

Vom scrie dar : cine, ginere, ceapă, geană, ciastlov, ciocârlie, ciută, gîam, Giurgiu, cheie, unchiu, ghem, ghindă etc.

8. Sonurile ș și ț se vor scrie totdeauna cu ș și ț, adeca s și t însemnate cu sedil'a franceza.

Pentru sonul z se admit dóue scrieri. Acolo, unde flexiunea româna îl arata ca provenind dintr'un d, sê se va scrie cu đ : asemenea acolo unde se arata d fia și din cuvintele primite în limb'a româna ca neologisme ; în celelalte casuri se va scrie cu z.

De esemplu : credi, verdi, đeu, đioa, înse zimbesc, zălog, lucrez, botezat.

9. Șc se scrie cu sc unde vre-o forma flexionara româna arata un sc, din care a provenit : cunosci, pesce, românesci ; asemenea și în cuvântul a sci cu derivatele lui, sciință, cunosciință etc. Sê scrie înse Stefan, stergar, aștept.

10. Sê se însemneze sunetul ă cu semnul ˆ, ier sunetul î cu semnul ˆ de-asupra vocalei originare din care a provenit.

11. În vorbele flexibile sê se conserve u final cu semnul scurtării acolo unde se aude pe jumetate sêu nu se aude de loc, d. e. omă, bună, lucrul, plec, fact, fît.

12. i scurt se va însemna cu i cu semnul scurtării d. e. omenî, copii, auđi.

13. Articolul nedefinit, pronumele și numeralul o și nici odata cu uă d. es. o casă, o dată, am dat-o.

14. Apostroful nu se pune înaintea articolului feminin a ; prin urmare se va scrie casa, masa etc.

15. Diftongii ea și oa se vor însemna cu e și ô, afara de ea dela imperfect și de ea în cuvinte ca stea, unde a final are valóre propria gramaticală, d. es. mergea, ținea ; stea.

16. Pentru împreunarea a dóue sêu mai multe cuvinte sêu particule se întrebuințeza semnul liniuței, d. es. dă-mi, ducă-se, a-mi face.

T. L. Maiorescu.

Valea Rocnei în Transilvani'a.

— Schițe de caletoria. —

(Urmare.)

Tot aci este locul natal al capitanului Silvestru Tomi, care m'a smuls și pe mine din rëndul soldaților și aducându-me la Cluș, m'a bagat în gimnasiul piaristilor, impunându-mi sê studiez mai departe, și ajutându-me în tóta lun'a cu câte 3 fl. m. c., pentru care fapta i remân în tóta vieț'a mea mulțumitor.

De aci este fericitul învețator normal Maxinu și

profesorul de preparandia Basiliu Petri, precum și familia Verticu, care au dat atâția bărbați bravi și demni din sinul ei, aci mai trecește preotul Leone Verticu, tatăl subjuclului Gabriele Verticu și a preotului Petru Verticu, feciorul octagenariului Ioan Verticu, care a operat cu veri o câțiva veterani armați a ungureșca la 1848 în septemăna Crăciunului la valea Pietrii, până când muierile și copiii au parasit satul.

Din acesta comuna este și octagenariul învețator dela școlă normală din Naseud Ioan Mureșanu, care și-au știut cresce familiă cea numeroasă atât de bine, cât fiica cea mai mare a aceia este soția capitaniului Iosif Lucchi, care s'a nascut în Zagra și a fost feciorul învețatorului dela școlă începutore de acolo Petru Lucchi, al doilea au fost soția lui Ioachim Mureșanu act advocat și secretar la fondurile școlare din Naseud, a treia este soția profesorei gimnasiale dr. Constantin Moisil, ier baietii unul dr. în medicina, ier celalalt chirurg se lupta pe terenul sanitar.

De aci a fost și locotenentul primar Iftene și Nasuța, ier actualminte directorele gimnasiului din Naseud Ciocanu face onore atât acelei comune cât și româniei din valea Someșului, pentru că barbat mai zelos și devotat binelui public nu am cunoscut.

În acesta comună s'au adunat poporul din cele 23 comune de pe valea Someșului pentru a reziste încercărilor de jaf și de spoliatiune a sassilor dela Bistrița, și deca murul care încungura biserică din Mocod ar aci vorbi, de multe ni-ar pute spune despre luptă ce a sustinut poporul cu miliția recurata și aduse pe capul lui, până când s'a contramandat acel brachiu, și numai acelei rezistență putem noi stranepoții mulțami, că nu am fost îngropați în negură iobagiei ca mulți alți frați de ai noștri de asemenea condițiuni libera ca și noi.

Din Mocod trebuie să apucăm calea către Zagra pe un drum tare desolat și splat de apă, pentru că oficiile administrative de acuma nu se pre interesă ca să întrețină drumurile cele bune vicinale, din care cauza riul Cibleş își face cale pe unde vră, ier omeni de pe acesta vale se mână la lucrul drumului către Maramureș.

Comună Zagra este locul de refugiu al episcopului Aron și locul natal al fericitului vicar foraneu Ioan Marianu, care a pus temelul la toate școlile comunale și la cele începutore din întreg ținutul fostului al 2-lea regiment românesc de granița, precum și a maiorului Daniil nobil de Thurn-Thal, al capitaniilor Daniil și Eugeniu Borcoțel, a lui Atanasiu Moț Dêmbul, care a invins pe contele Lázár Sándor în duel tăindu-i mână dreapta ca cu briciul deasupra cotului, de i-a serit sabiă din mână până în crucile șurei. Tot acest atlet unchiu al meu și frate de mama cu vicariul Marianu a rateat capul lui br. Huszár în bataliă dela Mestecanu din anul 1848 prin o lovitura de sabiă, pentru că acel baron aprinsese toate satele românesce din ținutul Chiorului și din partea nordică a comitatului Solnocul inferior. Din acesta comuna au eșit farmacistul Rusu dela Iași și pretorul de același nume, precum și capitanul de fregata Sanveli fiul sergentului Ioan Sanveli poreclit Hinder. Acest capitan a murit pe la 1840 în Neapolea.

Din comună Zagra a fost și portatoriul de drapel Reu, care s'a luptat cu consoțul seu Gavriila nascut din Mocod la Areda Veneției, intocmai ca Leonida la Termopile, și de aci a fost acel Morariu stegariul moșul învețatorului normal Andreiu Morariu, carele a respins pe generalul polon Kametzki în luptă dela 25 aprilie din 1809 înaintea Varșoviei. Dela acesta am eu vr'o trei poesii, pe cari tatal meu le capetase încă în copilăria când amblă la școlă trivială din Zagra, și când eră învețator moșul meu dupa mamă Luca Sanveli.

Din comună Zagra este actualul advocat și fișcal al comitatului Naseud-Bistrița Gabriel Manu și unchiul acestuia Pahoniu Manu proprietar în Sibot și fost suptenente la oficiul de monture din Alba-Iulia, unde au cadut victima rapacității comandantului seu maior, care fiind deochiat s'a impușcat, ier bravul Pahoniu Manu, pentru că creșuse pre mult șefului seu, a fost silit să cuieze.

Familiă Manu este ună dintre cele mai vechi și a trecut din Maramureș la Zagra încă înainte de militarizare și este rudita cu familia de același nume din Ungariă.

Dela Zagra în partea ost-nordică peste deal e comună Runc, locul natal al tatalui meu Teodor Bașota, al cărui stramoș au fugit din Moldaviă de Duca Voda, pentru revoluțiunea ce o facuse boerii în contra lui Voda la Casinu. Familia noastră este dardă de origine moldovăna și pe la 1869 s'au stins în linia barbată prin mărtea mecenatului Anastasie Bașota, care dupa cum se vede din „Românul” nrl 42 dela 20 novembre 1869, a lasat jumetate din averea sa colosala pentru înființarea institutului Anastasie Bașota de pe moșiă sa Pomarla din districtul Dorohoiului.

Fiică sa Elena soția prințului George Cantacuzin, a avut numai o feta, pe soția colonelului Asachi, și nu s'au informat deca din acesta casatoriă mai sunt ori nu sunt ore-cari descendenți.

Aș dori să știu deca acel testament s'a executat intocmai dupa voiă lasatoriului, pentru că se dice că esecutorii testamentului domnii Nicolau Rosetti Rosnovanu, Vasile Pogoru, Ioan Janovu, Alecu A. Balșu, Nicolae Callimach Catargiu, dr. Ludovic Rusu și episcopul Vladimir Suhopanu nu ar fi insistata, pentru esecutarea aceia, de orece decedatul Manolacho Costache Epurănu datoriă lasatoriul 60,000 de galbeni, și le zăcea la anima ca din acel testament să nu se alege ceva, pentru că cucónă Elena i-ar iertă în cas ca atare totă datoriă.

Îndrept dar aceste rënduri la adresă domnului ministru de cult și instrucțiunea publică din Româniă și-l rog cu tot respectul ca să binevoiesca a cercetă în cât și-au facut esecutorii testamentului mai sus anumiți datoriă de cetățeni, și încât nu, și ore pus-au la cale ca fundatiunea acea grandioasă să treca în folosul scumpei noastre națiuni?

Moșul tatalui meu Ioanica Bașota a eselat la combaterea Hotinului, pentru că tunurile îndreptate de el au spart murul cetății pe unde au intrat cu asalt batalionul 1 din regimentul 1 de granița românesc și pentru acestă fapta a fost decorat.

Din comună Poieni bărbați mai demni de memorat nu cunosc, afara de Demetriu Vajda fost c. r. actuar de pretura și pe Ioan Sanveliu astași atașat la consulatul austriac din Iași, ier din comună Plaiu pe Spiridon Fetti carele a lucrat cartă marelui principat Transilvaniă în limbă română.

Cu aceste terminând descrierea etnografico-istorică a ținutului din valea Rocnei, fia-mi permis a trece la descrierea teritoriului montan dela Rocna, pentru că dupa cât imi va sta în putința voui cercă a aretă ductul vinelor portatōre de argint auros și argint plumbos și prin acesta cred a face un serviciu patriei mele, de orece în decurs de 23 ani, cât am locuit în Abrud, am fost fericit a câștigă ore-care praesa și din acestă specialitate, apoi ajutat de sciințele pe cari mi le-am câștigat prin studiarea dreptului montan, precum și prin praesa de judecator, adese-ori și în cause montane mesimț ore-cum obligat a tractă și acesta materia din economiă națională.

Vasilie Bașota.

(Va urmă.)

Calindarul septemânei.

Diu'a sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și serbatorile.	Sorele resare	Sorele apune
Duminica	24	5	Cuv. P. Simeon.	4 8	7 51
Luni	25	6	Afl. cap. S. Ioan B.	4 7	7 52
Marti	26	7	S. Apost. Carp.	4 7	7 53
Mercuri	27	8	S. Muc. Terapot.	4 6	7 53
Joi	28	9	Cuv. P. Nichita.	4 6	7 54
Vineri	29	10	Cuv. M. Teodosiu.	4 5	7 54
Sâmbeta	30	11	Cuv. P. Isachie.	4 5	7 55

Escursiune la manastirea de lângă Silvaș-de sus.

Valea séu mai bine đis țér'a Hațegului este plina de frumuseți naturale. Căci în adevér cel ce vré sé véđa locuri romantice, văi frumóse, paduri seculare, cascade suprinđetóre, abisuri adânci, munți gigantici și prospecte încântátóre, nu are sé ostenésca pâna la Elveția séu alte locuri departate, căci tóte le are aici în comitatul Hunedórei, la departare numai de câteva óre.

Ori încatrău ieși din Hațeg, îți remân ochii fermecați și încântați, deci sé ieșim spre Silvaș-de-sus, o vale dragalașa te primesce în brațele sale și te conduce în munți.

Duminec'a trecuta am avut ocasiunea a face o asemenea escursiune.

Și ce am profitat? Multe! Că am învețat a cunoște și părțile acele admirabile de acolo, eră ceva încântător. Cel puțin societatea cu are aveam sé fac escursiunea la manastire, se compunea în mare parte de dame și barbați, cari unii dintr'ênșii nici odata n'au fost âncă acoloa.

Eră o frumoșa societate acést'a. Tocmai 10 persoane. Terminul de plecare s'a ficsat de séra pe deminéța la 5 óre. Dar trecura și șapte óre când pornira, caus'a întârđiării a fost că nu s'a prezentat omul cu trasur'a la ór'a defipta, și eu ênsu-mi nu mi-am capețat calul meu pentru calarit, în urmare am urmat drumul singur isolat și la arșița sórelui la ór'a dece.

Calea ce duce din Hațeg la Silvaș, e una din cele mai romantice. Drumul se urca sus și ofere un prospect frumos asupra văilor. De a stâng'a zac niște prapastii din cele mai inspaimântátóre, al căror fund numai ici colea se póte vedé, de drépt'a înse niște paduri umbróse, cu o atmosfera ce se înalța la ceriu, cu o vegetațiune ce-ți încânta ochii, și-ți îmbéta de placere simțurile, cu un riuleț șerpuitor ce curge cu un sgomot potențiat de echoul stâncilor.

În fine calea se cobóra și sosesc la comun'a Silvaș, aici la marginea satului me dedui puțin odihnei, înse nu mai mult ca 10 minute, căci am luat calea mai departe spre manastire, spre a ajunge societatea deja pornita.

Sub impresiunea unei simțiri duióse continuaí deci calea mea. De aci încolo calea devine și mai romantica. Îți ofere niște pozițiuni din cele mai suprinđetóre. Întrai într'un abis prin care curge sprintenul riu Slivut, înaintam tot pe lângă riu, acum îl treceam și iér întrâm în el, pâna ce în urma delurilor într'atâta se strimtoresc, încât abia remâne atât loc între ele, pe unde sé fuga riul lovindu-se din pétra 'n pétra.

Fația de mine se ivesce un dél, pare că ar voi sé me oprésca în loc, cugetasem că de aici nu voi mai

puté strabate, înse nu m'am înșelat, căci la o cotitura mi se înfațișă o panorama frumoșa, deci în forma de zig-zaguri mi-am urmat drumul mai departe, tot pe lângă acel riuleț fantastic.

Încântat respiram cu placere aerul sânetos de munte cu atât mai vértos, căci mi-am ajuns țint'a dorita aúđind în apropiare cântece ce echourile îmi corespundea. „Bine ai venit”; au fost niște đine încântátóre, ângere pađitóre ce le priviam de câțiva pași departat în poian'a manastirei, apropiându-me ne stringeam mânilé unul cu altul pe lângă salutările cele mai caldúróse, că ne-am întâlnit la locul destinat pentru desfétare.

Pâna aci a fost o cale fórté obosítóre, ce pentru alta-data nu pré bucuroș s'ar mai pófti omul a urcă astfel de deluri și munți, am uitat obosél'a înse cu totul, de órece ânim'a-mi palpită de bucuria, că me aflam iérași în societatea dorita, constând din amabilele dómne: Fira Munteanu, și Netti Munteanu și pré građiósele đsóre: Aurelia Filipescu, Eugenia Munteanu, Lucreția Munteanu și Susana Popescu.

Posițiunea manastirei este adevérat una din cele mai romantice și succesive sânt tóte părțile ei frumóse, la prim'a vedere de suprins ce am fost eram cu totul uimit. Ea zace la un capet al unei poiane în forma de tetragod încungțurata de deluri, e zidita dupa stilul antic la mijloc cu un turnuleț, e lata de vre-o 5 metri și de lunga de vre-o 18 metri. În drépt'a este scuita de zidul perpendicular al muntelui, iér în stâng'a de repedele Slivut, lasând festóne spumóse pe petrile din cale.

Îmi țin de datorința sacra a împartasi și despre acest eveniment curios, ce mult m'am interesat a află unele desluciri detaiate, înse cu durere regret fórté, căci de și dându-mi tóta silința, totuși nu am putut multe află. Se đice înse determinat, că despre acest eveniment esiste o legenda bisericéscă.

Opiniunea publicului este și se vorbesce cumca acésta manastire este zidita mai mult de vre-o 300 ani de o femeia cu numele Samfira fiica de prinț din Român'a. Dêns'a a trait izolata de lume ca și calugaria, ea ênsuși a zidit acésta manastire în onórea unui sânt, unde dêns'a astađi sub acea zidire se afla înmormêntata. Inscriptiunea de pe pétr'a mormêntului este astađi dupa atâți secolé de ani fórté nelegibila, am putut cetí numai anul 1580.

Ceva de admirat este și art'a lor, cîoplirea acestei petri de pe mormênt, cum un vultur ține crucea în cloc, am aprețiat fórté mult acésta anticitate, este fórté fin lucrata; se vede că și pe atunci au putut efeptui astfel de arte miraculóse.

La acésta manastire este obicînuít în tot anul odata în 20-lea maiu a se face serviciul divin dupa ritul gr. c. de Rds. Domn Benjamin Densușan vicar foreneu din Hațeg cu alți mai mulți preoți din împregiur, precum au fost și de asta-data. O mulțime de popor se aduna din împregiur la acest hram bisericesc.

Eșind și eu din acésta manastire fantastica, me suprinsera niște mâni de đine cu mész'a încarcata pe ierb'a verde, la ce eu nu pré me imbiám, căci eram cu totul flamênd fórté lângăđit, și ca petrecerea sé fia mai animata, ne delectă și music'a din Hațeg care tocmai sosise, iér la câteva pașuri departat de noi, poporul dansă cu multa placere.

Acésta primire afabila, în care onorabilele dómne și domnișóre de sus menționate avura roluri de frunte, îmi causă câteva óre de suvenirí dulci, dupa cari porniram cu toți la olalta mai departe spre casa înse pe alte părți, ca escursiunea nóstra sé fia mai interesanta, am luat drumul spre comun'a Tustea.

O vale frumoșa eră terenul pe care înaintam. În-zestrata de a drépt'a cu paduri umbróse și în stâng'a

se înaltau niște movile, cari în departare se încununau e munți acoperiți de néua.

În stâng'a vederea cadea într'un abis înspăimântător. O vale fôrte adâncă, dar totodata și frumoasă și omantica se ascundea acolo la umbr'a munților din jurul seu. Sate respirate, paduri umbrôse și alte riuri printre formau decorațiunea acestei văi.

Decorațiunea cea mai impozantă înse era caten'a e munți gigantici, ce impresura acesta vale. Ori încărâu sbură privirea, orizontul eră închis. În față-ți se ălță tot mai sus o grupa de munți, din al căror vârf enumitul Retezat cu fruntea sa albă de néua, privia u majestate asupra munților mai mici.

Dupa ce ochii nostri se delectara de ajuns în această rivelișce admirabilă, ne suiram în trasura și porniram. Valea de aici încolo ne conducea în jos la vale în fel e zig-zaguri, facuram în fine unul din cele mai frumoșe scoborișuri, și ne aflaram jos în vale, de unde cu paima priviram inderet în sus spre muntele de unde e scoboriram.

Trecuram pe la marginea satului prim, și șesul începù a deveni mai larg. Nu peste mult sosiram la satul Farcadin, acolo zariram multe flori de scumpine, din arele noi fără cruțare mai multa parte le culeeram.

Eșind din acel sat farmecator, ce eră pe la sfinți-ea sôrelui, ne-am dat la marginea satului pe ierb'a verde, și acolo gustaram bucatele bine gatite, căci nu nâncasem de mult.

La murgit de séra continuaram drumul spre Hațeg cu cântece și cu strigate de bucuria, că ne-am ajuns cas'a, țint'a prê dorita, de unde noi în semne de recunoscința și mulțamita ne-am strins mânil e unul cu altul, dicându-ne: La revedere peste o ôra la gradin'a publica dela Tocaciù.

Sér'a eram astrinși în adevér cu toți, ținându-ne fiesce-care cuvântul sacru. Music'a concertă niște piese românesci. Am jucat pentru puçin și la cuglaria, și în finale dupa atâta oboséla ne-am reabilitat fiesce-care a locul seu, și ne-am golit pocalele în multe vivate: Se traiésca societatea și regele României.

Dupa nôptea acesta a urmat o ziua, în care pentru mine eră o serbatóre. Bucuri'a mea fu a vedé poporul țeran la tîrgul de septemâna. L'am și veçut așă cum este el, compus din barbați sdraveni și femei frumoșele, ce aduceau felurite lucruri de vîndare și totodata bani.

Asfel a decurs pretrecerea!

Hilariu Popoviciu.

Sesiunea generala a Academiei Române.

Ședința XXIII, la 3/15 aprile.

Ministrul plenipotențiar al României la Roma, dl N. Crețulescu tramite o adresa dela „Reale Academia de Lincei” din Roma, prin care se propune Academiei române schimb de opere publicate. Se primesce.

Se începe desbaterea asupra raportului bibliotecii. Se votéza a se cumperá dela dl A. Odobescu cărțile oferite de dsa în valóre de lei 1847.

Apoi se discuta raportul comisiunii bugetare și proiectul seu de buget pe 1881 pâna la 1882. Se votéza 500 lei pentru secțiunea literara, 300 pentru cea istorica, 900 pentru cea științifică, 450 legat.

La ordinea zilei, redacțiunea definitivă a rezoluțiunilor Academiei relative la ortografia, și dl Maioreșcu dá lectura operatului seu. La punctul 10, despre scrierea sunetelor ă și î se ivesce disputa, care nu se termina în ședința acést'a. (Veçi operatul pe pag. 250. R.)

Ședința XXIV, la 4/16 aprile.

Președintele anuncia, că a comunicat cu regin'a votul unanim prin care Carmen Sylva a fost proclamata membra onoraria și că Maj. Sa l'a autorisat a declará Academiei, că de ôra-ce numele adevérat al scriitórei n'a putut remâne tainut iubirei acestei corporațiuni, apoi Maj. Sa afirmând identitatea sa cu Carmen Sylva, primesce cu recunoscința numirea cu care Academia Româna a încununat lucrările sale literare.

Dl Odobescu a daruit pentru biblioteca nôue opere fôrte importante. Noul dar se primesce cu mulțamire.

Se primesce propunerea dlui Odobescu, ca: „Termenul estrem pentru depunerea la cancelari'a Academiei a lucrărilor prezentate la concursurile propuse de Academia din propri'a sa inițiativa și din ori ce fonduri, să nu fia 1 septembre, ci 31 decembre al anului care procede sesiunea generala în care cea lucrare se va judecă”.

Se primesce propunerea comisiunii pentru premii, ca în loc de Pliniu, publicat însedar mai de multe ori, să se cêra traducerea lui Amian Marcellin, și se admite manținerea în concurs pentru anii viitori a tuturor celorlalte lucrări publicate deja în anii trecuți. (Vom publica acúși acele concursuri. Red.)

Se alege comisiunea pentru cercetarea cărților de premiat, pentru anul viitor, în persónele dlor: Alecsandri, Hașdeu, Chintescu, Baritțu, Ionescu, Melchisedec, Aurelianu, Brândza, Poni.

Se alege comisiunea pentru premiile literare, în persónele dlor Maioreșcu, Papadopol-Calimach, Negruzzi și Roman.

Se alege comisiunea pentru premiul științific, în persónele dlor: Aurelianu, Ghica și Ștefanescu.

Ședința XXV, la 6/18 aprile.

Dl Chintescu donéza mai multe cărți, asemenea și dl Odobescu.

Dl Hașdeu cere intervenirea delegațiunii, cu aprobarea Academiei, pe lângă guvern pentru punerea a trei copii ai repausatului Hodoș în Școlele statului, fiind că veduv'a este remasa fără nici un ajutor de traiu. Se aproba.

Se decide a se tramite Academiei de științe din Budapesta publicațiunile Academiei Române.

Se continua discuțiunea ortografica, relativa la ă și î, intrerupta în ședința penultima, și în fine se primesce propunerea dlui Odobescu, ca sunetele î și ă să se însemneze cu vocalele originale, d'asupra cărora se va pune semnul scurtării (˘) pentru ă, ier circumflesul (˘) pentru sunetul î.

Dl N. Densușanu, ales ânca an membru corespunđent, dar din scapare de vedere neînsemnat în procesul verbal de atunci, se înscrie.

Ședința XXVI, la 6/18 aprile dupa miédădi.

Sub președința regelui, care comunica Academiei mulțumirile reginei, pentru numirea sa de membra de onóre.

Dl Ioan Ghica anuncia Maj. Sale regelui și președinte de onóre, că Academia a premiat operele dlui Alesandri cu marele premiu Nasturel; ier ale dlor Aurelianu (Têr'a nôstra) și Hașdeu (Principii de linguistica) cu premiile Lazar și Heliade.

Dl Odobescu dá lectura raportului relativ la premiarea operilor dlui Alecsandri.

Regele încununéza pe laureatul V. Alecsandri, adresându-i felicitări. (Aplause.)

Dl Baritțu citeșca raportul asupra operei dlui Hașdeu. Regele adreséza felicitările sale laureatului pentru a dáu'a ôra al Academiei Române.

Dl Urechia citeșca raportul asupra operei dlui Aurelianu. Regele felicita și încununéza pe laureat.

Dl Urechia citește raportul seu ca secretar general asupra lucrărilor Academiei în sesiunea anuală. (L'am publicat deja în nr. 31. Red.)

Apoi regele și președintele proclama închiderea sesiunii anului 1881 în mijlocul aplauselor generale și mulțamind Academiei în termeni plini de căldură.

G â n d i r i.

La amóre e ca la luna, de nu mai crește, începe a decreșce.

O prietenia între barbat și femeia, deștepta totdeauna clevețirile sufletelor meci.

Cumplete ne apar unele episoade ale vieții, cu toate aceste ele sânt folosite învețaturi pentru noi.

O! nu ride durerea, ce ore cine vré sê-o tainuiesca. Fii generos, trage vel peste ea, și te fă ca n'ai veđut nimic!

Tineret'a salta de multe ori, și pe marginele prepaștielor mai fioróse.

E lacomósa firea omului, mirosul flórei nu-l indes-tulesce, mân'a lui rupe și flórea.

Nu te lasá pré mult inimei, mintea sê stapánescă și acest imperiu nepacinic.

În frumșet'a garofei delectéza-ți ochiul, în mirosul ei simțul.

Nu fi rece la un servit' amical ce ți-se face, dar nici nu gândi, că cineva e obligat a-ți face ceva.

Te deprinde a-ți margini idealitățile, și vei fi scutit de multe desamagiri.

E buna ori care credința, de-ți da pacea și liniscea conștiinței.

Lumea te redica — lumea te dobóra.

Unde ai vatemat pe nedrept, dá-ți trud'a a face binele cu gingașia, de vrei sê mai fi iertat.

În o clipa zace de multe ori mai bogata fericire, decât în o întreaga decime de ani.

Mai bine un negru natural, decât un alb cumpe-rat din farmacia.

În prezente prețioșe se ascunde saracia simți-mintelor.

Hatêrul celor mari e ca rađ'a luminósa, un nor și ea se tulbura sêu dispere.

Așteptarea îndelungata, perde interesul obiectului. Într'un moment de fericire, promiți mai mult de ce poți cândva împlini.

Sub ochi mari și buze suriđende, adese svêrcolesce un suflet rece și ignorant.

Tot dorind ce nu avem, desprețuim ce am căști-gat cu multe chinuri.

O inima mare póte fi priceputa numai de-o inima mare.

În toate fi cu cumpet, deosebit în iubire.

Cântecul din o nópte tacuta, ne face sê traim de nou un timp, care a trecut de mult.

Armoni'a a dóue suflete nu e instrument ce se acórda, ea trebuie de sine sê se gasésca.

De ai un prieten, nu te mândri cu el, căci lumea de fire jalusa, îndata va cautá a ți-l rapi.

E pe câte un pisc de munte o flóre neveđuta de nime, dar odorul ei pe arip'a bórei delectéza pe mulți.

Hotar dorințelor fia strins pe lângă tine, ca ur-sit'a sê-ți póta da mai mult.

Arm'a ce resbuna mai drept, e numele și reputa-țiunea nepetata.

Timpul și vêrst'a ne împaca cu toate.

În scopul ce urmaresci, fă-ți devis'a: înainte! Și nu șovai, nici nu privi mai mult înderept.

Este o fericire, dar nu-o gasesci în palate și splen-dori, ci afara în singuretate, la sinul naturei.

Gândurile vin, gândurile se duc fără voia, căci noi

nu le putem domná. Dar în ele adese simțind plăceri vii, ne trece un timp, o óra în linisce sufletésca.

Emilia Lungu.

Literatura și arte.

Din poeziile lui Andreiu Mureșan a aparut un volum încă la 1862. De atunci înse acea edițiune a trecut pâna la cel din urma exemplar, și a dóu'a edi-țiune a devenit dorita din toate părțile. Spre a satisfacé acésta dorința, eređii autorului au seos la lumina a dóu'a edițiune, care e completata cu mai multe piese și tiparita cu litere strabune, ortografi'a cu semne. Acésta carte, tiparita frumos în tipografi'a archidiece-sana a Sibiiului, de sigur va avé trecerea bine meri-tata, și publicul iubitor de adevérata poesia nu va in-tárđia a și-o procurá. Sperând a puté reveni, de asta-data observám numai, că prețul acestei culegeri de poesii e 1 fl. 50 cr.

La Alma. Sub acest titlu dn'a Constanța de Dunca-Schiau a scos de sub tipar la Sibiu o broșura de povesci nóue pentru copii. Acest gen literar, dupa repausatul Riurean, are la noi așa de pușini cultivatori, încât trebuie sê salutám cu bucuria ori ce activitate ce se manifesta pe terenul acesta. Cu atât mai mare este dara placerea nóstra, veđend îmbogațindu-se literatura romána cu niște produse de soiul acesta din abiiul condeiu al dnei Constanța de Dunca-Schiau. Culegerea e dedicata dómnei Sofia N. Crețulescu ambasadrice romána la Roma, și conține șapte povești dragalase, din cari — deca ne va iertá spaciul — vom reproduce un'a drept proba. De ocamdata recomandám acésta carte familielor románe. Prețul 50 cr.

Flori de primavéra. 1874—79. Astfel și-a înti-tulat dl Ioan S. Nenitescu broșur'a de poesii, ce ni-a tramis'o din Lipsca, și care s'a tiparit la Berlin. În că-puturam judecă din o frunđarare grabnica, lir'a auto-rului cánta destul de armonios și niște idei frumoșele. O critica speciala rezervám pentru alta ocașione, când unul din colaboratorii nostri va face o dare de sama asupra celor 98 de bucăți câte gasim în acésta carti-cica tiparita cu gust. Prețul unui exemplar 2 lei 50 bani.

Un tutor, comedi'a în dóue acte și 1 tablou. a dómnei Matilda Poni n. Cugler, aparuta ántáia-óra în „Familia”, a eșit și în o edițiune separata frumoșica, în tipografi'a dlui Eugen Hollósy în Oradea-mare. Se afla de vândare numai la st. autóre în Iași.

Psihologia empirica sêu sciința despre suflet între marginile observațiunii. Acesta e titlul unui op voluminos, aparut de curénd din condeiu erudit al dlui I. Popescu în Sibiu. Autorul se declara aderint al șco-lei lui Herbart, care a dat cele bune psihologii din câte esista astáđi, psihologii ce se disting și prin esacititatea lor sciințifica și prin o fecunditate rara pentru aplica-țiuni practice. Competinții a judecă în materia vor cu-nósce pâna unde merge independința autorului, pe care îl salutám cu bucuria pe acest teren. Prețul cărții nu e însemnat pe cuverta.

Dl I. D. Ionescu în curénd își va începe escur-siunea sa artistica prin orașele locuite de Románi. Dsa vine cu o trupa compusa din membri teatrului național din Bucuresci, și va începe șirul represintațiunilor sale la Brașov. Credem, că pretotindene va fi bine primit.

Arion. Sub acest titlu a aparut la Brașov o cu-legere de cânturi naționale spre întrebuintarea tinerimei de ambe sece, culese și arangiate de dl Ioan Darius in-vețator la școl'a primara romána în Satulung. Culege-rea acésta e fórte binevenita, căci conține cele mai cu-noscute cânturi naționale de pe la noi, vechi și nóue, de Alecsandri, Bolintinianu, Mureșanu, Sion, Alesan-

drescu, Lapedat, Cârlova, Teut, Vulcan etc. Prețul e numai 30 cr.

Diuaristic. „Cocosiu Rosiu“ a încetat să apară, căci procurorul regesc din Sibiiu pretinde cautiune. — „Corón'a României“, sub acest titlu a apărut la Craiova un nou organ de publicitate. — „Industria“, se numește un diar apărut la București, care se va ocupa cu preparări de articole industriale, de menagiu, invențiuni și sperințe agricole.

Musicalie. Cu ocaziunea serbării dela 10 maiu, tinerul prim violinist, dl Anton Kneisel, a imprimat un numer de opt compozițiuni ale dsale pentru pian pe care le-a dedicat dlui I. C. Bratianu. Titlurile acestor compozițiuni sânt: 1) „Hora Regelui“; 2) „Visul fericii“ (vals); 3) „Suvenir dela Plevna“ (polca mazurca); 4) „Triumful României“ (polca); 5) „Fraternitatea“ (cadril); 6) „Virtutea Militara“ (marș); 7) „Hora Bratianu“; 8) „Placerea dela Magura“ (romanța).

Biserica si scóla.

Gimnasiul din Beiuș. *II Publicatiune* despre contribuiriile incurse la comitetul beiușan în favoarea gimnasiului gr. c. român de Beiuș. (Continuare.) Ștefan Radicu v.-protopop, Petroșeni dela: Marcu Moldovanu, notar cerc., Petrilla 3 fl. Petru Burleu, paroc Iseroni 1 fl. Vasiliu Dombora not. cerc. Petroșeni 3 fl. Avram Stanca paroc Petroșeni 1 fl. Nicolau Todoranu paroc Porășeni 1 fl. Un preot român Livezeni 1 fl. Ioan Oprea templar Livezeni 1 fl. Alessiu Peovicu cancelist Petroșeni 1 fl. Z. Costa 1 fl. Brendaș Avram comerciant Petroșeni 1 fl. Ștefan Radicu v.-protopop Petroșeni 3 fl. La olalta 17 fl. — Ignățiu Papp, secretar consistorial în Arad dela: Reverința Sa 20 fl. Constantin Rosean candid. preot Șeiteni 5 fl. Georgiu Cosma cand. preot Arad 5 fl. Ștefan Ciorgogariu not. com. Sinitea 1 fl. G. Purcarin contabil Arad 2 fl. Romul Ciorgogariu profesor Arad 2 fl. Lazar Tescula profesor Arad 3 fl. Elia Dogariu învețator Arad 1 fl. Petru Popovicu învețator Arad 2 fl. Ioan János gradinar Arad 1 fl. Maria Huszerl comercianta Arad 50 cr., dr. Atanasiu Șandoru profesor Arad 5 fl. Spitzer Jacob și fiul seu comerciant 5 fl. dr. Lazar Petrovicu profesor 3 fl. Szabó Josef cu soçi'a Otilia conf. 3 fl. Földes Kelemen apotec. 1 fl. G. Dogariu proprietar 2 fl. Toți din Arad. Ioan Crișanu paroc Monereu 1 fl., Paul Felneșanu paroc Conop 1 fl. Teodor Ceonța prof. Arad 3 esemp. din Geografia sa à 1 fl. 50 cr., 4 fl. 50 cr. Vasiliu Beleş adm. prot. Varadia 5 fl. Maximilian Balint paroc Covasinta 1 fl. Ter. Teodoreanu cleric abs. F. Varsand 1 fl. Iacob Ströbl ospetar Arad 1 fl. Greg. Biriș cand. adv. Arad 1 fl. S. Macinic adj. not. Soversin 1 fl. Marx Adolf comerciant Arad 2 fl. Demet. Tamașdanu proprietar Curticium 2 fl. Dem. Jorgovicu I epitrop bis. cated. Arad 1 fl. Ioan Tomescu epit. bis. Sistaroveț 1 fl. Teodor Popovicu inspect. școl. Șeiteni 2 fl. Terențiu Petrovicu capelan Țiela 1 fl. Ioan Cióra paroc Micalaca 1 fl. Ioan Lucața preot Terențiu 2 fl. La olalta: 90 fl. (Va urmă.)

C e e n o u ?

Diet'a a ținut ședința din urma în 1 iunie, în ziua următoare Maj. Sa a închis sesiunea cu cuvânt de tron în castelul din Buda.

Regele României a răspuns prin o depeșă cordială oficerilor din regimentul austro-unguresc ce porța numele seu, mulțamindu-le pentru felicitările acestora cu ocaziunea încoronării sale. Acest regiment actual-minte se afla în garnisona în Budapesta.

Ortografia nouă a Academiei române. Introducerea și aplicarea în școle și în cărțile didactice a ortografiei adoptata de Academi'a română, fiind de o necesitate imperioasă pentru a se pune capet confuziunii

provenita din variatele sisteme ce se întrebunțea astăzi, regele României, la propunerea ministrului de culte a aprobat introducerea obligatorie în școle și în cărțile didactice a regulilor ortografiei române primita de Academi'a română.

Sesonul băilor a început, și astfel vieț'a sociala a câștigat pentru câteva luni un nou teren de activitate. Rugăm pe cetitorii nostri, cari vor petrece pe la băi, să ne trimita de acolo niște schițe despre băile respective și vieț'a sociala de pe acolo.

Afacerea Bartha, despre care vorbiram și în nrul trecut, ierăși s'a pus la ordinea zilei. Maj. Sa imperatul a iertat prin grația pedeps'a restanta o oficerilor dienști și Rüstow. Iera mercuri la curtea cu jurați din Budapesta s'a pertractat al doile proces de presa intentat pentru ofensarea armatei diarului „Függetlenség“, și autorul articolului, Ludovic Hentaller, a fost achitat cu 10 voturi contra două.

Serbarea Calderon în Madrid. Duminec'a trecuta s'a serbat la Madrid cu mare pompa aniversari'a a două sute de ani a nasterii poetului spaniol Calderon. Serbarea s'a facut sub președința regelui, și a participat la ea nu numai națiunea spaniola, ci toate națiunile culte, cari cunosc operele lui Calderon.

Grația sub spënduratori. S'a întâmplat în Bosni'a. Un boșniac cu numele Alonov a fost condamnat la mörte. Caléul din Budapesta Kozarek a și sosit la fața locului, spëndurătorea s'a gatat, caléul își așteptă jertfa, carele și fu condus la locul de perdare. În momentul din urma inșe sosi graçi'a imperatésca. Publicul a erupt în vivate entusiastice.

Ratiociniu despre venitele și spesele dela balul român din Budapesta ținut în 9/21 febr. 1881 în favorul Societății „Petru Maior“. (Continuare.) Din Șiria dn'a Luisa Sida 2 fl. — Din Szinyer-Váralja, colect. dl Iosif Pop, dela dd. Iosif Pop 5 fl., Augustin Pelle, Vas. Catoca, Gavril Barbur câte 1 fl. — Din Timișoara, dd. D. Dragonescu 1 fl., E. Ungureanu 1 fl. — Din Topánfalva, colect. dl M. Andreica, dela dd. I. Poruț 1 fl., B. Sabocu 50 cr., C. Rác 1 fl., I. Todea 1 fl., C. Cotișel 50 cr., O. Nicola 50 cr. — Din Totvaradia, colect. dr'a Elena Daun, dela damele și dd. Sofia Beleş 1 fl., I. Lupucz 50 cr., I. Szepe 1 fl., S. Măris 50 cr., Elena Dann 2 fl., Schweger 1 fl., Gabriella Dann 1 fl., Elena Caba 50 cr., Sofia Popovicu 50 cr., Maria Crișan 70 cr., V. Zorlențan 1 fl., I. Beleş 50 cr., Parteniu Turcu 50 cr., St. Berariu 50 cr., A. Dehelean 1 fl., V. Popp 50 cr., I. Bogdan 30 cr., V. Mateș 30 cr. (Va urmă.)

Necrológe. *Ioan Alexi,* comerciant, censor la filial'a băncei austro-ungare, epitrop la biseric'a grecesca din Brașov, a sevrșit cursul vieții sale la 18/30 maiu, în etate de 68 ani, jelit de fiul seu Teochar, fiica-sa Eulampia, fiul seu Christodul și de nora-sa Maria. — *Isidor Bunea,* cancelist r. în Fagaraș, a încetat din vieța la 29 maiu, în etate de 36 ani, gelit de soçi'a sa Elena nascuta Negrila, de parintele seu Arsenie, paroc gr. c. în Vad, de fiica sa Elena, de frații sei Arsenie, direct. școl. în Ohaba, Augustin, teolog în Roma, Aureliu, comerciant abs., Ioan stud. cl. V gimn., George, elev de școl'a normale, și de socri Ilariu Negrila pretor și Iudita Negrila.

Cronic'a lumei.

Regin'a Victoria a Engliterei la 24 maiu a ajuns etate de 62 ani. Dintre toți domnitorii englesi numai un-spre-dece s'añ putut bucura de o etate atât de nalta. La 20 iunie va implini al 40-le an de când s'a urcat pe tron; înaintea ei numai patru domnitori englesi añ domnit atâta timp.

Jesse Helfmann, nefericit'a nihilista condamnată și ea la mörte, dar amânata esecutarea sentinței din

caus'a că ea se afla în stare binecuvântată, de atunci în toate zilele se tortură grozav. Noaptea e trezită din somn cu amenințarea, că în un cuart de ora va fi spânzurată; pe urma veni un preot invitând-o să-i spuie totul promițându-i, că drept recompensa el va căuta a obține pentru ea o amănare, deca nu cumva și schimbarea pedepsei de morțe. Inse aceste torture morale ale caleilor lui Alesandru al III nu fura de ajuns; ea fu spânzurată în fia-care di, și în momentul când eră să-și deie sufletul, o dadeau jos din spânzurătoare, readucând-o în viața cu o barbara îngrigire. În o dimineața când se repetă din nou această scena, franghi'a fu pră tare strinsa și serman'a martira mai că muri sub acest tratament barbar. Poporațiunea din Petersburg care este deja iritata prin manifestul țarului, traiesce acum în cea mai mare indignare.

Jidanii din Rusia au devenit de câțva timp victimele nihilistilor, cari resculara poporațiunea în contra lor. În Bereszowce, localitate din guvernamentul Cherson, evreii, de tēm'a bandelor de casapi, și-au spart ei ănsuși geamurile de pe la case, și-au distrus mobilele și le-au aruncat pe strade. Bandele, sosind, creșura, că locuințele evreilor erau deja pradate și trecura înainte; aflând inse mai târziu despre această înșelatoria, venira a două di din nou și comiseră cele mai mari pustiiri prin casele evreilor. Se dice că mulțime de evrei au fost raniți. Pagubele din Kiew se urca la aproape de trei milioane ruble. Doue case de banca mai însemnate de acolo au suspendat plățile. Articoli de hrana s'au scumpit într'un chip enorm. Diuarelor polone li se comunica, că în Berdceso au sosit 200,000 evrei din Kiew. Garnison'a a fost foarte sporita în acest din urma oraș. Cercetările începute asupra agitațiunilor contra evreilor au dovedit, că au luat parte la pradări o mulțime de funcționari și de comercianți creștini. Orașul Pensk a fost cu totul nimicit de foc.

Nemâncata 49 zile. Deca dr. Tanner a putut să rabde fōmeia în timp de 40 zile, nu-i mai puțin adevărat, că Henrieta Duver a putut să o suporte 49. Deosebirea între amândoi a fost, că cel d'ântăiu n'a facut experiența de cât numai pentru a câștiga bani, pe când cea de a două, pentru a-și curmă zilele, satula de atâtea suferințe ce încercase. În timp de 39 zile ea n'a voit nici să bea apa, de atunci pâna la morțe-i gustă câte puțina apa în fia-care dimineta. Diuarele scriu că nu s'a pomenit femeia mai slaba ca dēns'a.

O iluminatiune cu lamp'a lui Edison. În ser'a dela 20 ale espiratei luni, Edison a arangiat în locuința sa „Menlo park“ o proba grandioasă de iluminatiune cu lamp'a sa. La această proba erau invitați a asistă lordul Mayor și consiliul municipal, precum și numeroase persoane de distincțiune din New-York. Scopul serbatorii avea naturalmente un caracter de speculațiune, de ore ce eră vorb'a ca „Edison electric light compani“ să obțina dela consiliul municipal din New-York autoritatea de a instală conductele sale de iluminare în stradele orașului. Onorabili parinți ai orașului aveau să se încredințeze acum prin proprii lor ochi despre superioritatea sistemului de iluminare. Menlo park, spune raportorul diuarului „New-York Tribune“, eră pe cât se pōte întinde vederea, iluminat ca ziua prin 300 de lămpi, și alb'eta această a lumii electrice eră moderata printr'o color galbena. Edison explică oșpeților sei tot aranjamentul și cu această se puse pe tapet și cestiunea pecuniara. El asigura, că tari'a unei lumini de 3 mii de becuri n'ar costă mai mult de 1.50 dolari, pe când acum aceeași tari'a de lumina cu gaz costa 2.25 dolari. S'au luat de asemenea mesuri pentru a evita ori-ce pericol.

Ghicitura triumphiulara de Demetriu Pruneș.

Cuvēntul întreg ne reprezinta un regat asiatic. Ștergēnd ultim'a litera, ne rămāne un sat român din comitatul Caraș-Severin.

Ștergēnd iera o litera din stāng'a, ne rămāne un verb ajutator în indicativ, timpul presinte antai'a persoana în singurit.

Lasānd afara ānca o litera, ne rămāne o consonanta.

Terminul de deslegare e 14 iunie. Ca tota una, și de asta-data se va sorti o carte între deslegatori.

Deslegarea ghiciturei de sac din nr. 16 :

Adio, țer'a mea frumoasă,
Ah! Ardēl, Ardēl iubit;
Mama dulce, credincioasă,
Ce pe sinu-ți m'ai nutrit.
Eu me duc, me duc departe
Și te las cu piept ranit;
Inimior'a-mi inse bate,
Arde 'n foc necontentit.

Bine au deslegat'o dōmnele și domnișorele Emilia Onciu n. Ciavoșchi, Aloisia Țarina, Emilia Ciudar n. Farcaș, Lucreția Munteanu, Eufrosina Sanzian Berta Cămpian, Ecaterina Musteți, Eufemia Duma, Emilia Pop n. Marcuș, Iosefina Popescu, Laura Pop, Rosalia Lazar, Amalia Crișanu, Cornelia Raduț, Minodora Micșunescu, Maria Popovițiu, Zenobia Dimbu, Agapia A'esandrescu, și dnii Ioan Strimbeiu, Victor Dredeanu, Ioan Coza, Ioan Moldovanu, N. Busa, Andreiu Pop.

Premiul 1'a câștigat dșor'a Agapia Alesandrescu în Gur'a-Riului.

Din caus'a serbatorilor tipografi'a rămānēnd inchisa doue zile, nrl viitor al foii nōstre v aparē duminēca. Nrul de joi se va suplini mai târziu.

Proprietar, redactor respundător și editor :
IOSIF VULCANU.

LOC DESCHIS.

Rumänische Kunst - Dichtungen

übersetzt von

THEOCHAR ALEXI.

Prețul unui esemplar 1 fl.

Un destin fatal a voit ca această publicațiune să apară tot de-odata cu opul

Rumänische Dichtungen

de

SYLVA CARMEN.

Fatalitatea a mers și mai departe și a dispus, ca ambele publicațiuni să pōrte aproape unul și același titlu, provocānd astfel presupunerea, că și cuprinsul lor ar fi unul și același.

N'am avut nici odata cutezanța de a pune în comparațiune cartea editata de noi cu opul eșit din o pēna ilustra și augusta.

Totuși inse ne luām voi'a de a recomandā, ca un studiu interesant, cetirea publicațiunii nōstre. Se pōte comandā la toate librariile, precum și la subsemații.

LÖW GERULA & Comp
Tipografi-Editori Brașov.